

CZYM JEST HLJÓM-2 i co bada?

HLJÓM-2 jest narzędziem diagnostycznym dla najstarszej grupy wiekowej dzieci przedszkolnych, przeznaczonym do badań przesiewowych analizy i syntezy głoskowej oraz świadomości językowej. W momencie badania dziecko powinno osiągnąć wiek 4 lat, 9 miesięcy i 16 dni, ale jego wiek nie może przekroczyć 6 lat, 1 miesiąca i 15 dni. Wyniki są obliczane w oparciu o dokładny wiek dziecka i wskazują na określony wynik poziom biegłości: dobry, przeciętny, słaby lub bardzo słaby.

Główny cel badania testem HLJÓM-2 to wczesne zdiagnozowanie dzieci, u których występują odchylenia od normy w zakresie rozwoju mowy. Dzięki temu można szybko podjąć działania zapobiegawcze i w ten sposób ograniczyć trudności związane z nauką czytania w przyszłości. Poprzez ćwiczenie świadomości fonologicznej dziecka, budujemy solidne podstawy dla nauki czytania, dlatego tak ważne jest monitorowanie rozwoju każdego dziecka z osobna.

Elementy badane testem HLJÓM-2:

Rymy – dziecko rymuje wyraz, który usłyszy, z jednym z trzech obrazków wcześniej mu pokazanych. Przykład: *ás – úr – ól*, który wyraz rymuje się z *hás*? (*ás*).

Sylaby – dziecko słyszy wyraz, a następnie wyklaskuje ilość sylab w usłyszonym wyrazie. Przykład: *Sæ – mund – ur*. (3 sylaby).

Słowa złożone – dziecko słucha dwóch słów i ma za zadanie połączyć je w jeden wyraz. Przykład: Jakie słowo powstanie, jeśli połączysz razem *rúm* i *teppi*? (*rúmteppi*).

Analiza słuchowa – dziecko jest proszone o przegłosowanie usłyszanego wyrazu. Przykład: Wypowiadamy imię dziecka powoli i wyraźnie, a następnie pytamy, czy w jego imieniu słychać głoskę *ɹ*.

Słowa brzmiące podobnie, lecz o różnym znaczeniu – dziecko jest pytane, które dwa obrazki (z czterech mu pokazanych), przedstawiają słowa, które brzmią tak samo lub prawie tak samo. Przykład: Tutaj mamy cztery obrazki; *pera* (owoc), *belti*, *pakki* og *ljósa-pera* (żarówka) - które dwa obrazki używają takiego samego wyrazu? (*pera/ljósapera*).

Usuwanie części wyrazu – dziecko ma powiedzieć, jaki wyraz powstanie, jeśli usuniemy początek złożonego słowa. Przykład: Jakie słowo powstanie, jeśli zabierzemy *rúm* od *rúmteppi*? (*teppi*).

Synteza słuchowa – dziecko ma połączyć dwie lub trzy głoski w jedno słowo. Przykład: Jakie to jest słowo *ú – r*? (wypowiadamy głoski z jednosekundową przerwą) (*úr*).

Dzieci dwujęzyczne muszą opanować system fonologiczny więcej niż jednego języka i dlatego może im to zająć więcej czasu niż dzieciom, które wyrastają w środowisku jednojęzycznym. Jeśli dziecko uzyska w trakcie badania wynik słaby lub bardzo słaby, należy wtedy dokładnie przeanalizować, co może być tego przyczyną, jaki jest poziom jego własnego (dziedzicznego) języka, jeśli nie jest nim język islandzki. Dzieci, które uzyskują słaby lub bardzo słaby wynik potrzebują dodatkowych ćwiczeń z zakresu świadomości fonologicznej, zarówno w trakcie zajęć grupowych jak i indywidualnych. Codzienne ćwiczenia, zarówno w domu jak i w przedszkolu, mogą pomóc dziecku w opanowaniu tych aspektów języka.

